

Nationella vårdkompetensrådets verksamhetsplan för 2022

I Nationella vårdkompetensrådets verksamhetsplan för 2022 beskrivs mål för det nationella vårdkompetensrådets verksamhet för 2022. Inledningsvis beskrivs rådets uppdrag samt omfattning och uppföljning av verksamheten.

Nationella vårdkompetensrådet och dess uppdrag

Nationella vårdkompetensrådet är ett rådgivande organ inom Socialstyrelsen, vars uppdrag framgår av Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen. Rådet ska bidra till en god planering av vårdens kompetensförsörjning genom att

1. göra samlade bedömningar av kompetensförsörjningsbehoven baserade på tillgängliga kunskapsunderlag och tillgängliggöra sammanställningar av kunskapsunderlag,
2. stödja beslutsfattare och andra berörda aktörer på nationell och regional nivå i frågor av betydelse för kompetensförsörjningen när det gäller hälso- och sjukvårdspersonal,
3. åstadkomma samverkan mellan och föra dialog med berörda aktörer, och
4. stödja de sjukvårdsregionala råden¹.

Rådets verksamhet

Utifrån ovanstående uppdrag har rådet definierat tre målområden för verksamheten:

¹ Förordning (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen § 17 a.

- Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå.
- Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården.
- Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov.

Rådskansliet

Det nationella vårdkompetensrådets kansli på Socialstyrelsen stödjer det nationella rådet och ansvarar för den dagliga verksamheten utifrån rådets verksamhetsplan. Rådskansliet har en analytisk, samordnande och kommunikativ roll. Rådskansliet är placerat på Socialstyrelsens Analysavdelning och är bemannat med sex medarbetare inklusive kanslichef. Arbetet i rådskansliet leds av kanslichefen med stöd av ansvarig enhetschef. Rådskansliet samarbetar löpande med UKÄ i flera delar av arbetet.

Målområden och mål för 2022

Övergripande mål och utgångspunkter

Rådets övergripande uppdrag är att långsiktigt samordna, kartlägga och verka för att effektivisera kompetensförsörjning av personal inom hälso- och sjukvården och tandvården.

Rådets verksamhet berör flera av målen i agenda 2030: mål 3 om god hälsa och välbefinnande, mål 5 om jämställdhet, mål 10 om minskad ojämlikhet samt mål 16 om att främja en hållbar utveckling.

Målområden

Tre målområden har definierats för rådets verksamhet:

1. Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå
2. Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården
3. Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov

Mål

Följande mål har formulerats för respektive målområde.

Målområde 1. Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen i hälso- och sjukvården på nationell och regional nivå:

- Regionala vårdkompetensråd etablerade i varje sjukvårdsregion
- Dialog mellan rådet och berörda aktörer som inte är representerade i rådet, bl.a. professioner, patientföreträdare, studenter och privata vårdgivare förs löpande
- Dialog mellan rådet och nationella aktörer/myndigheter förs löpande
- Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningars innehåll

Målområde 2. Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning i hälso- och sjukvården:

- God flödeskunskap om de högskoleutbildade yrkesgrupperna genom utbildnings- och hälso- och sjukvårdssystemen
- Sammanställa och analysera befintliga kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehov
- Utveckla nya kunskapsunderlag om befintliga och framtida kompetensförsörjningsbehov
- Kvalitetssäkra metoder för att bedöma kompetensförsörjningsbehov

- Göra bedömningar av kompetensförsörjningsbehov på kort sikt och föreslå åtgärder

Målområde 3. Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av nuvarande och framtida kompetensförsörjningsbehov:

- Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer
- Tillgängliggöra och sprida kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehoven

Regeringsuppdrag om kompetensförsörjning inom primärvården (S2021/06575)

Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att, tillsammans med Nationella vårdkompetensrådet och i dialog med övriga berörda aktörer, ta fram förslag som syftar till att stärka medarbetarna och säkra den framtida kompetensförsörjningen inom primärvården. I uppdraget ingår att ge förslag där följande ingår:

- utveckla, motivera och behålla de medarbetare som redan idag arbetar inom primärvården,
- attrahera och locka till sig nya medarbetare i primärvården,
- få primärvården att medverka i högskoleutbildning av framtida medarbetare samt i forskning,
- främja en geografisk rörlighet och rekrytering till primärvård i glesbygd och socioekonomiskt utsatta områden samt ökad attraktivitet för primärvårdens nuvarande medarbetare,
- tydliggöra tillgång och efterfrågan samt rekommendationer för dimensionering av läkares specialiseringstjänstgöring (ST), samt av specialistläkare inom allmänmedicin på nationell och regional nivå, och
- utveckla och tydliggöra rådets strategiska och operativa roll när det gäller den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Aktivitetsplan 2022

Nedanstående aktiviteter under respektive målområde och mål påbörjas eller genomförs under 2022. Rådskansliet ansvarar på rådets uppdrag för att aktiviteter genomförs och följs upp. Några aktiviteter utförs av eller i samarbete med UKÄ.

Aktivitetsplanen är beslutad av rådet och är ett arbetsdokument vilket kan komma att ändras beroende på rådets ändrade prioriteringar, t ex som en följd av förändringar i omvärlden. Ett exempel på förändrade omständigheter för rådet är ovan nämnda regeringsuppdrag att ta fram förslag som syftar till att stärka medarbetarna och säkra den framtida kompetensförsörjningen inom primärvården.

Rådets verksamhet under 2022 kommer sannolikt att påverkas av pandemin på flera sätt. Tidplan och genomförande för vissa aktiviteter kan komma att behöva justeras. Det kan även finnas behov av att tillföra eller utesluta aktiviteter under året med anledning av den pågående pandemin.

Målområde 1: Nationellt samordna och främja samverkan om kompetensförsörjningen på nationell och regional nivå

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning – när
Samverkan med de sjukvårdsregionala råden	Stöd till de sex sjukvårdsregionala råden	Rådskansliet	Löpande	Medverkan i möten i sjukvårdsregionala råden vid behov Informations- och visst verksamhetsstöd vid behov	Årligen
Samverkan med de sjukvårdsregionala råden	Samverkansmöte mellan rådsordföranden och de sex regionala rådsordföranden	Ordföranden	2 ggr/termin	Aktiviteten genomförs	Q4
Samverkan med de sjukvårdsregionala råden	Samverkansmöte mellan rådskansliet och de regionala rådens processledare/administrativt stöd	Rådskansliet	2 ggr/termin	Aktiviteten genomförs	Q4
Samverkan med de sjukvårdsregionala råden	Anordna mötesplats för dialog och kunskapsutbyte för samverkan mellan det nationella rådet och de regionala råden.	Rådet och rådskansliet	Q2-Q4	Aktiviteten genomförs	Q4
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningsinnehåll	Utveckla modell för dialog mellan huvudmän och lärosäten om behov av förändringarna i utbildningarnas innehåll utifrån ett framtidsperspektiv	Rådskansliet Rådet (gm arbetsgrupp)	Löpande	Inspel och beslut vid rådsmötet.	Årligen
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningsinnehåll	Genomgång av avtal för VFU, ALF och TUA	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet UKÄ	Q2	Undersöka behov och möjlighet att ta fram nationella grundprinciper för utbildningsavtal som kan utgöra utgångspunkt för berörda avtalsparter Identifiera goda exempel på utgångspunkter för nationella grundprinciper Dialog med avnämare Bistå med kartläggning av befintliga VFU-avtal	Q3
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningsinnehåll	Utveckla det verksamhetsintegrerade interprofessionella lärandet	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q2	Identifiera åtgärdsförslag som förbättrar förutsättningar till ökat antal VFU-platser i hela landet som bidrar till en hög kvalitet i utbildningen Identifiera goda exempel på verksamhetsintegrerat interprofessionellt lärande hos både offentliga och privata vårdgivare. Stötta och föra dialog med UKÄ i kommande regeringsuppdrag avseende samordning av VFU-platser	Q3
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildningsinnehåll	Tydliggöra regioners och kommuners ansvar för verksamhetsförlagd praktik och klinisk praktik	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q2	Undersöka och verka för att en förordning tas fram som beskriver parternas ansvar i VFU frågor.	Q3

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning – när
				Undersöka om regioner och kommunernas ansvar för VFU bör tydliggöras, exempelvis genom reglering av huvudmännens ansvar för VFU och legitimerade yrkesutbildningar, med utgångspunkt i exempelvis förslag från God och nära vård (SOU 2020:19)	
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildnings innehåll	Utveckla stöd för handledning i hälso- och sjukvårdsutbildningar i högskolan	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q3	Verka för att det utvecklas en digital handledarutbildning som kan användas av legitimerad personal i hela landet i all offentligt finansierad vård	Q4
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildnings innehåll	Bilda referensgrupper bestående av utbildningsansvariga och handledare i vården för diskussion om innehåll i utbildningarna utifrån ett framtidsperspektiv Sammanställa lärdomar och sprida i berörda verksamheter	Rådet Rådskansliet	Löpande	Identifiera formuleringar i examensmålen i den nya läkarutbildningen i fråga om mål för kunskapskrav om teamarbete, interprofessionellt lärande och digitalisering De regionala råden bevakar frågan i sina respektive samverkansforum Upprättad kontakt med studentföreträdare för genomlysning av nämnda examensmål	Årligen
Förbättrad samverkan mellan huvudmännen och lärosäten om utbildnings innehåll	Stärka samordning mellan lärosäten om specialistsjuksköterskeutbildning	Rådskansliet Regionala råden UKÄ	Q3-Q4 2022	Initiera och stödja referensgrupp för samverkan mellan lärosäten och regioner för ökad samordning av utbildningsinriktningarna i specialistsjuksköterskeutbildningen Stöd av UKÄ:s arbete med insamling av planerade förändringar inom vårdutbildningarna (huvudsakligen specialistsjuksköterskeutbildningar)	Q4 2022
Samverkan om klinisk forskning	Främja och tydliggöra vikten av en stärkt forskarutbildning, klinisk forskning och forskning i kommunal hälso- och sjukvård och dess betydelse för kompetensförsörjning	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet UKÄ	Q2-Q3	Kartlägga goda exempel med visst stöd från bl.a. UKÄ Dialog med avnämare	Q4
Samverkan om klinisk forskning	Främja en fortsatt utveckling av en stärkt forskarutbildning inom regional och kommunal hälso- och sjukvård	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q2-Q4	Skapa förutsättningar för fler doktorander inom regionerna och den kliniska forskningen samt inom kommunal hälso- och sjukvård Verka för en satsning på forskarskolor, exempelvis med olika teman så som inriktning mot nära vård och primärvård Verka för finansiering av forskarutbildning och forskning i enlighet med förslaget om VULF-avtal	Q4
Samverkan om klinisk forskning	Karriärvägar och förenade anställningar	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q1-Q3	Fortsatt analys och fördjupat arbete utifrån rådets rapport om förenade anställningar (REF)	Q4

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning - när
				Verka för ett utvidgande av möjligheten till förenade anställningar, ex med lektorat/biträdande lektorat för fler vårdyrken än läkare Verka för att förbereda underlag som kan möjliggöra förändring av högskoleförordningen	
Löpande dialog mellan rådet och berörda aktörer såsom professioner, patientföreträdare, studenter och privata vårdgivare	Fortsatt dialog med professionsföreträdare inom hälso- och sjukvården	Rådskansliet	Löpande	Aktiviteter genomförs	Årligen
Löpande dialog mellan rådet och berörda aktörer såsom professioner, patientföreträdare, studenter och privata vårdgivare	Fortsatt dialog med patientföreträdare genom Nämnden för funktionshinderfrågor och Äldrerådet vid Socialstyrelsen	Rådskansliet	Löpande	Aktiviteter genomförs	Årligen
Löpande dialog mellan rådet och nationella aktörer/myndigheter	Fortsatt dialog med nationella aktörer så som SKR, SUHF, studentförbund, SCB, IVO, Myndigheten för vård- och omsorgsanalys	Rådskansliet	Löpande	Aktiviteter genomförs	Årligen

Målområde 2: Främja en kunskapsbaserad kompetensförsörjning

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning – när
God flödeskunskap om de högskoleutbildade yrkesgrupperna genom utbildnings- och hälso- och sjukvårdssystemen	Implementering av förslagen i AT/BT-gruppens rapport (Nationella vårdkompetensrådet 2022:1)	Rådskansliet Rådet (gm arbetsgrupp)	Q3	Kartlägga behovsökningen av handledarfunktionerna inom regioner respektive universitet för AT, BT och läkarutbildning	Q3
God flödeskunskap om de högskoleutbildade yrkesgrupperna genom utbildnings- och hälso- och sjukvårdssystemen	Fortsatt utveckla modeller för statistikflöden för vissa högskoleutbildade yrkesgrupper	Rådskansliet	Löpande	Fortsatt utveckla modell för statistikflöde för vissa högskoleutbildade yrkesgrupper	Årligen
Samverkan med de regionala vårdkompetensråden	Samverkan med de regionala vårdkompetensråden i framtagande av planeringsunderlag och åtgärdsförslag	Rådet (gm arbetsgrupp)	Q2	Dialoger med de sex regionala vårdkompetensråden om AT/BT-frågorna Verka för att utbildningsuppdraget integreras i regionernas produktionsuppdrag på verksamhets- och regionnivå på samma sätt som patientresultat redovisar	Q2
Samverkan med de regionala vårdkompetensråden	Samverkan med de regionala vårdkompetensråden i framtagandet av en nationell plan för utfasning av AT och övergång till BT	Rådet (gm arbetsgrupp)	Q4	Verka för framtagandet av en nationell samordnad plan för initial utökning och därefter avveckling av AT samt för ett successivt införande av BT	Q4
Samverkan med de regionala vårdkompetensråden	Samverkan med de regionala vårdkompetensråden i framtagandet av rekommendationer för AKS, IMA och ledarskap för chefer i hälso- och sjukvård.	Rådet (gm arbetsgrupp)	Q2	Dialoger med de sex regionala vårdkompetensråden i syfte att få inspel inför kommande rekommendationer.	Q2
Utveckla nya kunskapsunderlag om befintliga och framtida kompetensförsörjningsbehov	Kortsiktiga prognoser för antalet examinerade	UKÄ	Q1	Analysera och publicera underlagen	Q2
Göra bedömningar av kompetensförsörjningsbehov på lång sikt och föreslå åtgärder	Verka för implementeringen av en ny funktion i vården i form av Avancerad specialistsjuksköterska/Avancerad klinisk specialistsjuksköterska	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q1 Q3	Sammanställa befintligt kunskapsunderlag om behov och nytta av införandet av nämnda yrkesgrupp. Formulera rekommendation utifrån insamlad kunskap från bl.a. dialoger med regionala vårdkompetensråd	Q1 Q3

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning – när
Göra bedömningar av kompetensförsörjningsbehov på lång sikt och föreslå åtgärder	Identifiera behov av och möjligheterna för en ny vårdform i gränslandet mellan intensivvård och vårdavdelning	Rådet (gm arbetsgrupp) Rådskansliet	Q1-Q2 Q2	I samverkan med vårdverksamheterna föreslå hur denna vårdform bör definieras. Sammanställa underlag för dialog. I dialog med regionala vårdkompetensråd identifiera eventuella nya utbildningsbehov för att bemanna en sådan vårdform.	Q1 Q2
Göra bedömningar av kompetensförsörjningsbehov på lång sikt och föreslå åtgärder	Verka för ökad grad av utbildning för chefer och ledare inom hälso- och sjukvårdsverksamheter. Verka för att utbildning för ledare och chefer är kvalitetssäkrad och utgår ifrån vetenskapligt grundad kompetens	Rådet (gm arbetsgrupp)	Q1 Q1 Q3-Q4	Uppdatera sammanställning efter dialoger med olika intressenter. Sammanställa PM med exempel på initiativ inom offentlig verksamhet på utbildning Formulera rekommendation utifrån insamlad kunskap bl.a. dialoger med regionala vårdkompetensråd för en utbildningssatsning för chefer och ledare i hälso- och sjukvården	Q1 Q1 Q3-Q4
Sammanställa och analysera befintliga kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehov	Sammanställa befintliga kvalitativa kunskapsunderlag om framtida kompetensförsörjningsbehov	Rådskansliet Rådet	Löpande	Analysera och värdera kompetensbehov enligt befintliga kvalitativa kunskapsunderlag	Årligen
Kvalitetssäkra metoder för att bedöma kompetensförsörjningsbehov	Beskriva och värdera olika metoder (både kvantitativa och kvalitativa) för att kartlägga och bedöma framtidens kompetensförsörjningsbehov	Rådskansliet	Löpande	Identifiera metoder för att kartlägga och bedöma framtidens kompetensförsörjningsbehov	Årligen
Kvalitetssäkra metoder för att bedöma kompetensförsörjningsbehov	Verka för fler arbetsterapeuter och fysioterapeuter med specialistkompetens	Rådet Rådskansliet	Q4	Dialog med lärosäten och utbildningsansvariga samt professionsföreträdare	Q4
Regeringsuppdrag om kompetensförsörjning inom primärvården	Socialstyrelsen har fått i uppdrag av regeringen att, tillsammans med Nationella vårdkompetensrådet och i dialog med övriga berörda aktörer, ta fram förslag som syftar till att stärka medarbetarna och säkra	Rådet Rådskansliet	Delredovisning till Regeringskansliet den 1 maj 2022	Aktiviteten redovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet)	Q4

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning - när
	den framtida kompetens-försörjningen inom primärvården		Slutredovisning till Regeringskansliet den 30 november 2022		

Målområde 3: Ge berörda aktörer tillgång till en samlad och kvalitetssäkrad bild av kompetensförsörjningsbehoven

Mål	Aktivitet	Genomförande	Tidplan	Uppföljning - mått	Uppföljning – när
Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer	Sprida rådets arbete via kommunikationskanalerna webb, nyhetsbrev och ev. sociala medier	Rådskansliet	Löpande	Publicera minst 6 nyhetsbrev årligen Särskilt mått tas fram för sociala medier, se nedan	Årligen
Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer	Utreda möjligheter att etablera en eller flera sociala medier-kanaler för rådet	Rådskansliet	Q2-Q3	Fatta beslut om ev. sociala medier-kanal ska etableras för rådet senast Q3. Om etablering beslutas bör etablering ske vara senast under Q4.	Q4
Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer	Tillhandahålla information om varje sjukvårdsregionalt råd på rådets webbplats	Rådskansliet	Q1	Publicera information som sedan hålls uppdaterad.	Årligen
Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer	Erbjuda de regionala råden en logotyp i likhet med nationella rådets logotyp	Rådskansliet	Q1	Ta fram logotyper	Q1
Rådets verksamhet, bedömningar och förslag ska nå alla berörda aktörer	Sprida rådets arbete genom deltagande i seminarier	Rådet Rådskansliet	Löpande	Genomföra seminarier där rådets ledamöter eller rådskansliet deltar	Årligen
Tillgängliggöra och sprida kunskapsunderlag om kompetensförsörjningsbehoven	Utveckla en kunskapsbank på rådets webbplats för att tillgängliggöra kunskapsunderlag	Rådskansliet	Löpande	Fortsatt utveckling av rådets webbplats	Årligen